

РЕШЕНИЕ

№ 2701

гр. София, 20.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 06.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **3993** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на В. Т. А., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание "лишаване от свобода" в Затвора П., срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., претърпени в периода от 15.03.2021 г. до датата на предявяване на иска на 05.04.2021 г. поради липса на адекватно лечение на разкъсване на мускул на десен хумерус.

В исковата молба се поддържа, че е нарушено конституционното право на лечение на ищеца в качеството му на задържано лице. Твърди се, че на 12.02.2021 г. ищецът постъпил в СБАЛЛС С. с цел извършване на планова операция в МБАЛ „Св. С.“ [населено място], която била планирана за 15.03.2021 г. На последната дата бил изведен от СБАЛЛС С. към МБАЛ „Света С.“, но придружаващото го медицинско лице не съобщило, че за планово подготвеното изследване Я. е следвало да вземе парична сума за заплащането му в размер на 320 лв. от касата на затвора. Ищецът поддържа, че на два пъти през м.февруари и м.март 2021 г. е поискал да бъдат изтеглени от сметката му в Затвора С. съответно сумите от 290 лв. и 320 лв. за извършване на платено изследване Я. по предварителна уговорка с д-р М. от Болница

„Св. С.“ [населено място]. Поради непревеждане на изискуемата сума за Я. на 15.03.2021 г. лечението му било осуетено. С изложеното и поради бездействие на служители на ГДИН било възпрепятствано адекватното лечение на здравословния му проблем. За претърпени неимуществени вреди – болки и страдания поради липса на адекватното медицинско лечение претендира обезщетение в размер на 10 000 лв.

Ответникът Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ оспорва иска в писмен отговор на ИМ от 24.11.2021 г.

Участвалият в производството по делото прокурор – представител на СГП счита исковата претенция за неоснователна и недоказана.

Административен Съд С. - град, I отделение, 69 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира от фактическа страна следното:

Установява се от писмо № 5897/18.07.2019 г. на д-р Н. специалист „образна диагностика“ при МЦДП [фирма] – [населено място], че при лицева и странична рентгенографии на дясна лакетна става на В. А. са установени: сенки от чужди тела в областта на меките тъкани на дясна лакетна става и артрозни промени на дясна лакетна става.

Според амбулаторен лист № 000837/18.07.2019 г. на д-р И. И. е установена травма на мускулите и сухожилията на дългата главичка на двуглавия мускул на ищеца В. Т. А.. По снета анамнеза А. бил опериран от руптура на двуглавия мускул на дясна мишница, а от една седмица усещал болка с палпиращо чуждо тяло. Установено е обективно състояние: „воларно се опипва фрагмент в отделения шев“. Предложено е оперативно лечение.

Според медицинска справка от 18.11.2021 г. на директора на Медицински център (МЦ) към Затвора П. в средата на м.юни 2019 г. л.св. В. Т. А. се оплакал от болки в дясната предмишница. При обективното изследване били установени данни за подвижно уплътнение с висока плътност – вероятно откъсване на метални елементи. По този повод А. е изведен за консултация във външно лечебно заведение, осъществена на 18.07.2019 г. По повод предложената хоспитализация станало ясно, че операцията не може да бъде осъществена на територията на [населено място], а в университетска клиника от трето ниво, каквито са налични в [населено място] и [населено място]. На териториален принцип била избрана УМБАЛ „К.“ – П.. Д-р К. - ортопед в УМБАЛ „К.“ – П. препоръчал преди операцията да се направи Ядреномагнитен резонанс (Я.) на ръката. Изрично е посочено в медицинската справка на МЦ към Затвора П., че в УМБАЛ „К.“ – П. са направени няколко рентгенографии със специален ценраж, тъй като споменатото по-горе апаратно изследване (Я.) се оказало противоположно за пациента (л.42). На 15.06.2020 г. В. А. е преведен в УМБАЛ „К.“ – П., където е проведено хирургично лечение с отстраняване на част от остеосинтезния материал. Изписан е на 29.06.2020 г. без да са отстранени всички материали и без възстановяване на засегнатия участък на мускула. По този повод, с постановление на Окръжен съд, А. е настанен за лечение в СБАЛЛС С. за периода от 27.10.2020 г. до 12.11.2020 г., където след консултация с ортопед от външно здравно заведение е дадено мнение за оперативно лечение след осъществяване на Я.. Според медицинската справка на директоро на МЦ към Затвора П. препоръчаното в епикризата планово лечение и предварителното Я. изследване не могат да бъдат осъществени на територията на [населено място]. Съгласно разпореждане на Окръжен

съд Пазарджик № 260071/29.01.2021 г. по нохд № 335/2017 г. В. А. следвало да бъде хоспитализиран в ХО на СБАЛЛС С., от където да бъде насочен към подходящо лечебно заведение на територията на [населено място]

Според приложена епикриза ИЗ № 307/144 на СБАЛЛС С. В. А. е постъпил на 27.10.2021 г. и е изписан на 12.11.2020 г. по повод на болки в дясна мишница след свален остеосинтезен материал през м.юни 2020 г. в УМБАЛ „К.“ – П.. Проведена е консултация с ортопед на 10.11.2020 г., който дал мнение „за Я. и планово лечение“.

Според докладна записка от 02.12.2021 г. на мед.сестра В. Д., същата на 15.03.2021 г. придружавала л.св. В. Т. А. за консултация при д-р М. в „Св. С.“. Консултацията била осъществена и специалистът назначил повторно изследване на Я., след което пациентът бил върнат в СБАЛЛС С..

Според медицинска справка № 694/03.12.2021 г. на лекарски екип д-р М. Г., д-р Т. Д. и д-р Б. З. при СБАЛЛС С. пациентът В. Т. А. е постъпил в болницата на 12.02.2021 г. по повод оперативно лечение на скъсан мускул на дясната мишница и е изписан на 15.03.2021 г. При снемане на анамнеза от образен диагностик на 26.02.2021 г. пациентът съобщил за поставена метална плака, което представлявало абсолютно противопоказание за извършване на Я. – изследване. На 15.03.2021 г. било осъществено извеждане с цел хоспитализация и оперативно лечение след уговорка с д-р А. М., който отново поискал да бъде извършено Я. изследване. Такова не било осъществено като противопоказно. Екипът от СБАЛЛС С. определил извършването на Я. изследване като абсолютно противопоказно поради наличието на метална плака в областта на предхождащата операция (по анамнестични данни). Препоръчани са алтернативни образно-диагностични изследвания като рентгенография и скинир.

Издадена е епикриза ИЗ № 50/15.03.2021 г. на СБАЛЛС С., според която ищецът е постъпил на 12.02.2021 г. и е изписан на 15.03.2021 г. Според нея пациентът е постъпил в СБАЛЛС С. за планово оперативно лечение по уговорка с д-р М. от болница „Св. С.“ за корекция на мускулен дефект на десен хумерус. Посочено е в епикризата, че предвид КОВИД-обстановката, забраната за провеждане на планови операции и непроведен Я. на ръката, пациентът се изписа и насочва за продължаване на лечението по местоизтърпяване.

Ищецът твърди противоречие в съдържанието на епикриза ИЗ № 50/15.03.2021 г. на СБАЛЛС С. относно последното изречение „След провеждане Я. – оперативно лечение д-р М. болница „Св.С.“.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Разпоредбите на чл.284-286 от ЗИНЗС, вр. чл.3 от с.з., уреждат защита на осъдените и задържаните под стража лица срещу поставянето им в неблагоприятни условия, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За да попадне задържането специално под чл. 3 от Конвенцията, страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. В този случай властите трябва да гарантират, че едно лице е задържано при условия, съвместими с уважението към

човешкото достойнство, че начинът и методът на изпълнение на наказанието лишаване от свобода или друг вид мярка за задържане не подлага човека на стрес или трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, здравето и благосъстоянието на този човек са гарантирани в достатъчна степен.

Съгласно чл.128, ал.1 ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. По силата на чл.129, ал.1-2 от ЗИНЗС медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения. Обстоятелството, че медицинското обслужване на л.св. се осъществява в центрове и болници, разкрити към местата за лишаване от свобода, както и, че тяхната дейност се координира и контролира от министъра на правосъдието, е указание, че при твърдения за липса на адекватно медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода надлежен ответник по силата на чл.12, ал.1 ЗИНЗС е ГДИН. Противен извод не следва от нормата на чл.129, ал.2 ЗИНЗС, според която лечебните заведения по ал. 1 са част от националната система за здравеопазване и медицинската помощ, която се осъществява в тях, съответства на общите медицински стандарти. Визираната норма подчертава необходимостта от спазване на общите медицински стандарти при осъществяване на медицинското обслужване на л.св., а не тяхната структурна принадлежност.

В подкрепа на изложеното е Правилникът за устройството и дейността на лечебните заведения към Министерство на правосъдието, който урежда устройството и дейността на лечебните заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения към Министерството на правосъдието, а именно: специализираните болници за активно лечение на лишените от свобода и лечебни заведения за извънболнична помощ - медицински центрове. Съгласно чл.4 от Правилника материално-битовото осигуряване, оборудването с медицинска техника, снабдяването с лекарства, провеждането на режимноохранителна и възпитателна дейност в лечебните заведения към Министерството на правосъдието се организират от ГДИН и от началника на съответния затвор или поправителен дом. Според чл.24 от Правилника щатната структура на лечебните заведения към Министерството на правосъдието се утвърждава от министъра на правосъдието, съгласувано с главния директор на ГДИН. Визираната правна уредба е указание, че ръководството на лечебните заведения към МП се осъществява от ГДИН, който е надлежен ответник по предявения иск с правно основание чл.284-286 ЗИНЗС.

По изложените съображения съдът приема за неоснователно възражението на ответника за липса на пасивна процесуална легитимация.

Предпоставките за изпращане на лишените от свобода в държавни или общински лечебни заведения са посочени в чл.60, ал.1 от Наредба № 2 от 22 март 2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода (Наредба № 2/2010 г.). Съгласно чл.60, ал.2-4 от Наредба № 2/2010 г. необходимостта от изпращане в друго лечебно заведение се определя от директора на СБАЛЛС или на медицинския център. Той издава медицинско направление, в което задължително се отбелязват: диагнозата, началото и протичането на заболяването, направените изследвания и резултатите, моментното състояние на болния, къде е проведено и какъв е резултатът от назначеното лечение, както и конкретното искане. Директорът

на СБАЛЛС или на медицинския център уговаря консултацията, изследването или лечението и подготвя необходимите за това документи. Изпращането в лечебно заведение по ал. 1 се извършва със заповед на началника на съответното място за лишаване от свобода.

Ответникът е представил два броя заповеди на началника на Затвора С., издадени по предложение на директора на СБАЛЛС С., както следва: Заповед № 114/26.02.2021 г. А. да бъде изпратен до Болница „С.-2“ за Я., тъй като същото не може да се осъществи в лечебните заведения от системата на ГДИН и Заповед № 146/15.03.2021 г. да бъде изпратен на 15.03.2021 г., в 10.00 часа, до МБАЛ „Света С.“ за оперативно лечение – сваляне на остеосинтезен материал. Не е спорно, че и двете (Я. и оперативно лечение за сваляне на остеосинтезен материал) не са проведени на посочените дати.

Според две писма на МБАЛ „Света С.“ изх.№ 26/25.01.2022 г. и изх.№ 39/02.02.2022 г. в регистрите на болницата не са открити данни за пациент с имена В. Т. А., ЕГН [ЕГН].

С молба рег. № 1257/25.02.2021 г. по описа на Затвора С. ищецът В. А. поискал да бъде изтеглена сумата от 290 лв. от сметката му в СЦЗ, с която сума на 26.02.2021 г. да бъде заплатен Я.. Според справка за трансферите на лицето сумата от 290 лв. била изтеглена от сметката му на 26.02.2021 г., в 10:51 часа, с основание „РКО –лечение“ и възстановена по сметката му на същата дата, в 15:08 часа „възстановена сума от лечение“. Приложени са двата документа: РКО № 248/26.01.2021 г. и ПКО №122/26.02.2021 г.

В приложената медицинска документация от СБАЛЛС С. ИЗ № 50/18 е отбелязано, че пациентът постъпва за втори път в ХС (хирургичен сектор) на болницата за оперативно лечение на дясна ръка. За дата 26.02.2021 г. в медицинска документация от СБАЛЛС С. липсват отбелязвания, на 02.03.2021 г. е отбелязано „заплануван за нов Я.“, на 10.03.2021 г. „Пациентът отказва да му се направи Я. поради страх от затворени пространства. Пациентът е агресивен и категорично отказва“. Съдът не кредитира отбелязването в тази част, тъй като във всички останали случаи е посочено, че пациентът е спокоен, а дефектът на мускула персистира (продължава, не отшумява). Логично е обяснението на ищеца, че подобен негов отказ за провеждане на Я. не е документиран със саморъчна декларация на л.св.

При тези данни по делото, спорно е чие е било задължението за превеждане на сума в размер на 320 лв. на 15.03.2021 г. по сметка на МБАЛ „Св. С.“. В уточнителна молба от 27.09.2021 г. ищецът посочва, че на 26.02.2021 г. провеждането на Я. изследване не се състояло, тъй като „диаметърът на тръбата на Я. бил малък“. След този случай ищецът провел разговор с д-р М. от МБАЛ „Св. С.“ и се оказало, че в тази болница има Я. и такова изследване ще му бъде извършено при приема му на 15.03.2021 г. Ищецът твърди, че за тази цел се обърнал с молба до началника на затвора [населено място] да бъде изтеглена сумата от 320лв. за заплащане на Я.. Въпреки изискването ѝ от ответника по реда на чл.284, ал.3 ЗИНЗС, такава молба не е приложена и не се съдържа по делото. Според докладна записка от 24.02.2022 г. на д-р К. П. от ХО на СБАЛЛС С. такава молба не е постъпвала при него, тъй като единствената постъпила молба от В. А. за превеждане на средства за Я. била от 19.02.2021 г.

Според Заповед № Р-7 от 18.05.2020 г. на началника на Затвора С. за разпореждане с паричните средства, с които разполагат, настанените в Затвора С. лица следва да изготвят писмено заявление до началника на Затвора, чрез съответния ИСДВР. Заявленията се представяли лично от л.св. пред инспектора. Без подадено писмено

заявление до началника на Затвора С., чрез директора на СБАЛЛС С., за превеждане на твърдяната сума за Я. изследване в размер на 320 лв. на 15.03.2021 г., ищецът неоснователно поддържа бездействие на длъжностни лица при ГДИН. Вярно е, че по силата на чл.60, ал.3 от Наредба № 2/2010 г. задължение на директора на СБАЛЛС С. е да подготви цялата необходима документация за превеждане на лечението, но съдът приема, че разпоредбата касае наличната в лечебното заведение медицинска документация. В случая, не се установява л.св. да е оказал дължимото съдействие съгласно Заповед № Р-7 от 18.05.2020 г. на началника на Затвора С., а именно като подаде писмено заявление за превеждане на сумата от 320 лв.

По изложените съображения непревеждането на лечение на здравословния проблем на ищеца на 15.03.2021 г. в МБАЛ „Св. С.“ не може да се вмени във вина на длъжностни лица на ответника, вкл. такива от СБАЛЛС С., поради което искането за ангажиране на отговорността на ответника по реда на чл.284-285 ЗИНЗС е неоснователно.

За пълнота следва да се отбележи, че медицинската документация по делото съдържа противоречиви становища относно наличието на противопоказания за превеждане на Я., който въпрос е от компетентността на медицинските специалисти. Факт е, че не единствено екипът на СБАЛЛС С. е дал мнение за противопоказност на Я. изследването, доколкото и от медицинска справка от 18.11.2021 г. на директора на Медицински център към Затвора П. се установява, че в УМБАЛ „К.“ – П. на ищеца са направени няколко рентгенографии със специален ценраж, *тъй като споменатото по-горе апаратно изследване (Я.) се оказало противопоказно за пациента (л.42)*. Това не променя крайния извод за липса на бездействие на длъжностни лица от СБАЛЛС С., поради което медицинският спор относно противопоказността на Я. изследването не може да ангажира отговорността на ответника по реда на чл.284-285 ЗИНЗС.

При този изход на спора на ответника не следва да се присъжда исканото юрисконсултско възнаграждение. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, не е празнота в правото, която да се запълни по аналогия на закона чрез прилагането на чл. 78, ал. 3 или чл. 78, ал. 8 ГПК. Законодателят е разграничил възнаграждението за един адвокат от разноските по производството в чл. 143, ал. 1 АПК, както и в чл. 78, ал. 1 ГПК. Стриктното тълкуване на разпоредбите на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС води до извода, че законодателят прави разлика между разноски за производството и заплатено възнаграждение за един адвокат, респективно юрисконсултско възнаграждение. Последните, макар и да са разходи по делото, не са разноски по производството. В ЗИНЗС не е предвидено изрично възстановяването на разхода за ползваната от ответника адвокатска услуга по делото или заплащане на юрисконсултско възнаграждение в негова полза, което означава, че при отхвърляне на иск по ЗИНЗС, в тежест на ищеца остава заплатената от него държавна такса, като той дължи и заплащане на направените от съда разноски по производството във връзка с предприетите процесуални действия, но ищецът не дължи възстановяване на разхода на ответника за адвокатско възнаграждение, ако е бил защитаван от адвокат или заплащане на юрисконсултско възнаграждение при осъществено процесуално представителство от юрисконсулт поради липсата на специална законова уредба в ЗИНЗС, предвиждаща това.

По изложените съображения юрисконсултско възнаграждение в полза на ответника не

се присъжда.

Водим от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, Административен Съд С. - град, I отделение, 69 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от В. Т. А., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание "лишаване от свобода" в Затвора П., срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., претърпени в периода от 15.03.2021 г. до датата на предявяване на иска на 05.04.2021 г. поради липса на адекватно лечение на разкъсване на мускул на десен хумерус.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София град.

СЪДИЯ: